

Tannlegene vet best

Jeg følger min partikollega Kristin Clemet og det hun skriver med stor interesse. Den tidligere utdannings- og forskningsministeren har en god penn og klare meninger. Denne gangen er det skolepolitikk som står på agendaen, etter at norsk skole har falt på PISA-rankingen.

«Man må lytte til lærerne», sies det, i betydningen at det er de som står i hverdagen og vet hvor skoene trykker. Det samme kan overføres til tannhelsepolitikken: Man bør lytte til tannlegene. Det er vi som har skoene på, og det er vi som vet hvor utfordringene ligger. Tannlegene vet best hva som vil fungere, og hva som ikke vil fungere, i en fremtidig tannhelsereform.

NTF er en organisasjon av tannleger og for tannleger. Vi taler tannlegenes sak, uavhengig av om man er kontraktør, praksiseier eller offentlig ansatt. Det har vi alltid gjort, det gjør vi i dag, og det kommer vi til å fortsette med.

For di tannlegene kjenner systemet fra innsiden, har vi i mange år sagt ifra om de betydelige utfordringene ved Helfo-ordningen. Vi har ropt varsku, skrevet kronikker og diskutert på Facebook, samtidig som vi har etterlyst en helhetlig gjennomgang av systemet. Det har jeg vært helt enig i.

I dagens ordning kan tannleger til tider oppleve seg som rettsløse i møte med kontroller, og byråkratiet kan gjøre betydelige endringer i regelverket uten at saken løftes til politisk behandling. Det så vi da agensi av premolarer ble fjernet fra refusjonsordningen, og da odontofobi ble tatt ut av punkt 14. Begge endringene kom raskt. I fjor forsøkte regjeringen å fjerne hele punkt 14 gjennom statsbudsjettet. Det skapte betydelig uro, men heldigvis klarte NTF, sammen med andre, å stanse forslaget gjennom målrettet arbeid opp mot politiske miljøer.

Helfo-ordningen har over tid vært underregulert, uavhengig av hvilken regjering som har sittet ved makten. Når ordningen i tillegg gir støtte basert på andre sykdommer eller lidelser fremfor det odontologiske behovet, skaper betydelige egenandeler for mange pasienter og når heller ikke alltid dem som trenger hjelpen mest, viser det at dagens system har klare svakheter.

At kommunal sosialstøtte gjennom NAV-systemet trekkes frem som et argument for å håndtere pasientkostnader, opplever jeg som en fallitterklæring. Vi snakker om menneskers helse. Tennene er en del av kroppen, og tannhelse bør behandles på linje med annen helse-

Foto: Torje Camacho

**Tannlegene
vet best hva som
vil fungere, og
hva som ikke vil
fungere, i en
fremtidig
tannhelsereform.**

hjelp, ikke være prisgitt stramme kommunale budsjetter.

For to år siden fikk vi den gjennomgangen vi lenge hadde etterlyst. Resultatet ble NOU 2024:18, som analyserer dagens tannhelsetjeneste og peker på utfordringer og mulige løsninger. Her vurderer et bredt sammensatt utvalg, med kompetanse både fra og utenfor sektoren, hvordan fremtidens tannhelsetjeneste kan organiseres. NTF foreslo flere andre kompetanser inn i utvalget, men det er regjeringens utvalg, ikke NTFs.

Senere i høst vil regjeringen legge frem sine forslag til hvordan «tennene skal tilbake til kroppen». Det blir spennende. NTF har derfor invitert tillitsvalgte og representanter fra hele organisasjonen til et stort forum der vi skal diskutere hvordan vi best kan møte regjeringens forslag.

For dette er ikke vår reform. Det er politikernes reform. Vår oppgave er å påvirke den i den retningen vi mener er best, basert på vår kunnskap og våre erfaringer. Tross alt er det vi som har skoene på.

Og med «best» mener jeg det som er best både for dem som skal levere tjenestene og for dem som skal motta dem.

Med min bakgrunn blir jeg derfor både glad og lettet når helseminister Jan Christian Vestre under Arendalsuka understreker at de fleste tannleger i Norge er private, og at de skal fortsette å være det. Ingen skal tvinges inn i en ordning: Det må være attraktivt å delta.

Da snakker Vestre til om lag 70 prosent av norske tannleger, enten de er praksiseiere eller kontraktører, i kjeder eller utenfor kjeder. Alle er viktige, og alle må oppleve at de blir hørt og at det er attraktivt å bidra i fremtidens tannhelsetjeneste.

Samtidig er det også usikkerhet blant de offentlig ansatte tannlegene. Denne usikkerheten tar NTF på største alvor. Fremover må det være mulig å ha gode og sikre arbeidsvilkår også i den offentlige tannhelsetjenesten. Ingen skal måtte miste levebrødet sitt på grunn av en tannhelsereform.

Det viktigste er at vi bygger en felles forståelse av at både privat og offentlig sektor må være med dersom fremtidens tannhelsetjeneste skal fungere. Nettopp denne erkjennelsen er noe av det viktigste NTF har arbeidet for de siste årene.

Slik jeg oppfatter Vestre etter Arendalsuka, har han den forståelsen.

Terje Fredriksen
Visepresident i NTF